

Diorama's van Constant blijven in Nederland Gemeentemuseum verworft 2 sleutelwerken New Babylon

Het Gemeentemuseum Den Haag heeft twee Diorama's van de beeldend kunstenaar Constant Nieuwenhuys aangekocht. Constant maakte er slechts drie; twee daarvan blijven nu voor Nederland behouden. Het Gemeentemuseum staat vooral bekend om het bezit van de grootste collectie Mondriaans ter wereld, maar met onder andere 19 maquettes, 11 schilderijen en 72 tekeningen is het ook de trotse bezitter van een groot deel van Constant's New Babylon project. New Babylon is internationaal een inspiratie voor architecten, beeldend kunstenaars, ontwerpers en universitaire instellingen.

De opkomst van megasteden, de ecologische crisis, het failliet van het kapitalistisch systeem en een groeiend aantal nieuwe oorlogen. De wereld verandert ingrijpend en in razendsnel tempo; burgers zijn op zoek naar nieuwe waarden en houvast. Politici en bestuurders zoeken naarstig naar een visie op die nieuwe wereld. Daar blijkt kort na de Tweede Wereldoorlog al een voorzet voor gedaan. Dan ontwikkelt Constant zijn ideeën voor een nieuwe wereld, waarin de mens niet meer hoeft te werken en steden functioneren als netwerken. Met die toekomst in het vizier werkt hij bijna twintig jaar onafgebroken aan maquettes, constructies, geografische kaarten, schilderijen, tekeningen en films die deze nieuwe samenleving schetsen. "I want to challenge the imagination of those who will have to prepare the construction of the future world."

Ik ben geen vormgever, maar een uitdager

In New Babylon hoeft de mens door verregerende automatisering niet meer te werken en leidt daardoor een continu reizend en scheppend bestaan. Inspiratie voor deze 'spelende mens' deed Constant onder andere op bij zigeuners in het Italiaanse Alba, Piëmonte, waarvoor hij in 1956 'Ontwerp voor een zigeunerkamp' maakte. Om zijn ruimtelijke ontwerpen, en in het bijzonder New Babylon, is Constant inmiddels internationaal vermaard. Zowel hedendaagse kunstenaars als architecten, waaronder Rem Koolhaas laten zich erdoor inspireren. De kunstenaar zelf was huiverig voor een al te concrete uitwerking: "New Babylon is geen model dat nagevolgd moet worden, maar een illustratie van een levenswijze in een veronderstelde samenleving," aldus Constant. "Ik ben ook geen vormgever, maar een uitdager."

Fantaseren over een nieuwe wereld

De door het museum aangekochte *Diorama II* en *Diorama III* zijn juist in dat licht een onmisbare schakel in de collectie New Babylon. Veel meer nog dan de maquettes stimuleren de diorama's tot verbeelding. Dankzij het abstracte karakter en door het gebruik van spiegels wordt de toeschouwer onderdeel van de labyrintische omgeving van de Diorama's en waant zich voor even zelf een 'New Babylonier'. *Diorama II* is wit en heeft spiegels en stelt daarmee New Babylon voor bij dag. *Diorama III* heeft geen spiegels en is zilvergrijs geschilderd, waardoor je New Babylon ervaart als een dwaling door de nacht.

De diorama's blijven in Nederland

Directeur Benno Tempel is blij dat hij de toch al unieke collectie New Babylon kan aanvullen met deze sleutelwerken. Tempel: "Het Gemeentemuseum kreeg de twee werken destijds van Constant in bruikleen. Na zijn dood verlengde de echtgenote van Constant, Trudy Nieuwenhuys en, na de oprichting van de stichting, Fondation Constant de overeenkomst. Steeds meer buitenlandse partijen toonden de laatste jaren belangstelling om de diorama's te kopen. Dankzij de steun van de

Vereniging Rembrandt, het Mondriaanfonds en de goede relatie met Fondation Constant hebben we de diorama's weten te behouden voor de Collectie Nederland."

Grote Constant tentoonstelling in Reina Sofia, Madrid en Gemeentemuseum Den Haag

Het Gemeentemuseum zet zich nog nadrukkelijker in als internationaal kenniscentrum voor New Babylon. In oktober 2015 organiseert het museum samen met het Museo Nacional Centro de Arte Reina Sofia in Madrid een grote tentoonstelling over New Babylon, in nauwe samenwerking met Fondation Constant. De tentoonstelling uit Reina Sofia komt in de zomer van 2016 gedeeltelijk naar het Gemeentemuseum, waar het met tentoonstellingen in het Cobramuseum en Museum Kranenburgh onderdeel uitmaakt van een nationaal retrospectief van het veelzijdige oeuvre van de beeldend kunstenaar Constant. Fondation Constant houdt zich onder andere bezig met onderzoek en samenstelling van de oevrecatalogus van Constant en beheert een grote collectie van zijn kunstwerken en archief. Het Gemeentemuseum doet momenteel ook onderzoek naar de relatie van Constant's New Babylon met De Stijl.
